

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők
Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre 2 frt,
negyedévre 1 frt.
Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

A rom. kath. status gyűlés.

Egyetlen nap, f. hó 23-án folyt le a gyűlés, mely korszakalkotó határozatokat hozott. A meghívott 210 tag közül 43 egyházi és 76 világi képviselő jelent meg az igazgató bizottság előtt, mely szám azonban még később szaporodott. A Lyceum dísztermébe vonultak fel a gyűlés tagjai, hol hilibi Gál János, mint legkorosabb tag indítványozta püspök ur ő mlgának meghívását, mi el is fogadtatott, de nem anélkül, hogy Berzenczey István meg ne kérdezte volna, hogy miután van alelnök, quo jure indítványoz Gál János? Hát nem volt elég, hogy tavaly annyira zaklatta az öreg urat, hogy most már nem is ült fel a zöld asztal mellé!

Nemsokára megjelent Lönhart Ferencz püspök b. Józsi Lajos, Züllich J. s többek kíséretében s előbb az egyes tagokkal kezdet fogva, többekkel beszélgetve, — elfoglalta helyét s a gyűlést lelkes éljenekkel fogadott beszédel nyitotta meg. — Seethal Ferencz jelentést tevén a megjelent tagokról, — püspök ő excja szólalt fel, tudatva, hogy b. Jósika Sámuel világi elnök visszavonta lemondását, miután püspök nem jelenhetett meg a gyűlésen, a püspök b. Jósika Lajost kérte fel az elnöki szék elfoglalására, mit a kitünő erőben levő agg főúr lendületes beszédben köszönt meg. A gyűlés jegyzőül Veszely Károly cz. prépost és Finály Henrik egyetemi tanár kérték fel s azután az öreg Gál János indítványára a pápa ő szentségéhez üdvözlő távirat küldetett.

A gyűlés tárgysorozata gyorsan el lett intézve, amennyiben az igazgató tanács előterjesztéseit a 15-ös, előkészítő bizottság véleményével együtt adta elő dr. Mohay Sándor s általában a 15-ös bizottság véleménye értelmében lett kimondva a határozat.

Igy az önmegadótatásra vonatkozó szabályozat is, mely még legtöbb felszólalást idézett elő, míg ellenben az egy millió forint alaptökével létesítendő földhitel intézet, melynek alapszabályaira nézve a püspöknek és a 15-ös bizottságnak több észrevétele volt, — csak Ugron Gábor erőteljes felszólalását vonta maga után, ki részletesen indokolva a földhitel intézet szükségét és előnyeit, szintén visszaadni javasolja a tervezetet az igazgató tanácsnak, hogy tegye meg a hitelbank megvalósítására szükséges lépéseket, ide tartozván első sorban ő Felsege beleegyezése, — de semmi döntő lépést ne tegyen a püspök beleegyezése nélkül. A gyűlés éljenzéssel fogadta az indítványt s a várt vita teljesen elmaradt.

Ahelyett pompás püspök ebéd következett a Redoutban, — ebéd után pedig a választások folytak le következő eredménnyel: status előadó lett: Páll István gyulafehérvár gymn. igazgató; igazgató tanácsosok: Biró Béla, Veszely Károly, Fábrián Sándor, grf. Eszterházy János, Pótsa József, Dorgó Albert, Török Albert.

A gyűlés b. Józsi Samu vezetése alatt bizottságot választott a miniszterhez azon sérelmek orvoslása végett, melyek a r. kath. statutus érték. Több kisebb tárgy elintézése után köszönet szavaztatott Biró Béla volt előadónak. A tárgysorozat befejezte után pedig a püspök ur mondott köszönetet a gyűlési tagok kiváló buzgalmaért és Isten áldását kérve, a gyűlést este fél kilenckor bezárta.

Az aradi várban 1849—1851. években volt magyar foglyok névsora.

Nagy és megható ünnepélyre készülnek az országban mindenfelé. Okt. hó 6-án leplezik le Aradon a vértanúk szobrát s ez alkalommal a gyászos véget ért hő-

sők szomorú emlékével a szabadságharc fényes, lelkesítő emlékei is feljújnak.

A mint tudjuk a fordalom után az önkény számos hőssel a legkegyetlenebbül bánt el. A legtöbbben az aradi várban voltak letartoztatva mindaddig, míg sorsuk eldőlt. Ezek névsorát összesen 473-ét kaptuk meg Pávai Vajna Elek ügyvéd s megyénkbeli földbirtokostól, ki feljegyezéseit 1851. évi márcz. 28-án végezte be s a már megfakult eredeti füzetet pár sor kíséretében reudellezéstünkre adta, megjegyezve, hogy Erdélyben aligha van meg valakinek.

A névsorban foglaltak legnagyobb része Világosnál és Zsibónál tette le a fegyvert; ez utóbbiak nagyobb része előbb az aradi „Arany kereszt“ vendéglő összelődött falai között volt szállásolva. hol 4 napig a faltörmeléken haltak, míg szept. 7-én a várba, többnyire a 11. számú kaszamatába vitettek. Itt érte őket október 6-ika. mikor a 13 hős tábornok kivégeztetett. E borzasztó csapás mélyen lesújtotta a foglyokat, úgy hogy számosan betegek lettek, Lenkei tábornok és Korponai ezredes pedig a fájdalomtól eszüket vesztek. E bánatban némi elégtételül szolgált az, hogy Hoviger várparancsnok, ki a kivégeztésre kirendelt csapatokat vezényelte. okt. 13-án d. u. 2—3 óra között, két emeletes lakásával együtt, a levegőbe röpült, pinczéjébe helyezett lőpor robbanás következtében. A névsort oly megjegyzéssel adjuk, hogy a szolgálaton kívül, zárjel között az egyesekre rótt ítélet is jelezve van.

1. Abrahámi Károly, ezredes a miniszteriumnál (10. évre), 2. Ádám Károly, 3. Albrich Károly brassói százsz, alezredes a 34. serezednél, 4. Alsó Sándor őrnagy, tőrparancsnok, 5. Andorfi Károly őrnagy, 1. h. főgondnok, 6. Asboth Alajos ezredes, 1. hadtesti parancsnok, (18 évre), 7. Asboth Eduárd százados Bemnél, 8. Antos János alezredes 1. h. vezérkarnál, 9. Aulich Lajos tábornok. hadügyminiszter, (kötélre.) 10. Alföldi Antal őrnagy, (3 évre.) 11. Bárány Sándor őrnagy. 12. Baldauf József főhadnagy, kórház parancsnok, 13. Balázs Márton, 14. Barcza Boldizsár, 15. Barczay Miklós ezredes, Koburg huszár, 16. Barczay József, 17. Baricz István százados Erdélybe, 18. Bauer Lajos őrnagy, Bam segéde, 16. Balázsházi Mihály őrnagy. 20. Bauer János őrnagy, Görgeinél főintem-

TÁRCZA.

Emlékezés Nagyenyed pusztulására.

(1849. január 8.)
Szilágyi Farkastól.

A czéhek bástyaiban ugyanis a mesterek szalonait örítették s a meggyult szalona pokoli tüzlángba hozta belől a fedelet, melynek alján az elolvadt hó vize csurgott le, a csucson pedig lánggal égett a belülről átmelegült zsindeley.

Az egész piac égett kerekben. A város területén több ponton egyszerre guladtak ki a házak: a Varczagás utca alsó része mindkét oldalán lángban állott.

A Ferenzrendiek zárdája előtt világosan kivehető volt a mint egy alak, kezében égő fáklával beszélget a Szántó Gergely lakta szomszédházba.

A fáklát valószínűleg nem azért vitte, hogy világítson, hanem, hogy felgyújtsa a házat, mely csakugyan porig égett.

Hosszasan merengtünk bele némán az égő város tűzébe, mely mindenünket elemésztette, rajtunk legrosszabb ruhaink, a jobbák a rablók zsákmányául esett.

Egyszerre újabb csapat tört fel balról a hegyre, a Collegium utcai kertek felül. „Tovább! tovább!“ kiálták mert fegyveres üldözők jönnek nyomunkban. És valóban sötétlett is alább egy csoport, de inkább hiszem, hogy azok is menekülők valának, mert hős! polgártársainknak valószínűleg kevesebb gondjuk volt az üldözésre, mint a rablásra.

A rémület azonban hirtelen általánossá lön és sietve, kergett feljebb a hegy legmagasabb csucsára, hol már többen megelőztek.

Ismét hiába kerestem enyéimet.

A válasz njra az volt, hogy kétség kívül az elsőbb csoportokban lesznek.

Két rokonomat Vásárhelyi décei ref. lelkész fiát és kis leányát karomra fogva, felindultam a csucsra velők, kik az általános zavarban szintén elszakadtak anyjuktól.

Egész viradtfg mentünk a hegygerinczen azon feltevésben, hogy a „Bükkös“ irányában az országot mentén haladunk Felvinez felé.

Végre egy magasabb pontra érve, letekintettem az alatt elterülő völgyre, hol egy leégett falu romjait pillantám meg.

E felfedezésre újabb rémület szállott meg. Hisz ez Muzsina Prodánnak a mult őszön leégett faluja.

El innen! kiáltám, míg a faluból észre nem vesznek. És röktön más irányban tértünk jobbra.

Igy barangoltunk mindeütt a hegy gerinczét keresve, férdig éró hóban bugdacosolva, átázott lábunkra fagyott lábbelikkel, fagyos kezekkel — alkonyatig, mikor egyszerre három lovas látunk velünk szembe vágtatni ránk szegzett pisztolyokkal.

„Megállj!“ kiáltá egyik, a mint közelünkbe értek. „Csak egy jöjjön előre!“

Egyik társunk, a ki jól beszélt olábul, — ha jól emlékszem Barabás József volt a gomkötő — oda bátorodott és elmondá honnan jövünk s hogy nem tudjuk, hol járunk.

Erre a pap, mert egyikök, a szakálás alak az volt, másik mog a bíró, felvilágosított, hogy Hidas aranyoszéki falu határán vagyunk. Utasított, menjünk be a faluba az ő házához, ott majd menedéket és élelmet kapunk. Ismertető jelül, hogy ő küld, átadatta serdült fiával ennek tűz ütő aczélát s ezzel elvágtattak Enyed felé.

Valószínűleg nem a tűz oltására siettek.

Mikor a falu közelébe érkeztünk, hirtelen ránk rott a falu fegyveres népe s körül vett bennünket.

Végre megértvén, hogy 18 személyből álló csoport-

tunk, nők, gyermekek és egy béna öreg — nem szándékszik falujokat ostrom alá venni és gondosan megszemlélvén ad hoc amuletünket, a pap fiának aczélát, közbevették és őrizet alatt bekísértek a pap házába, hol a papnétől egy-egy darab málét¹⁾ kapva, éhünköt némileg enyhítettük.

A faluasszonyai csodára jöttek, némelyike szánalmat tanusított s egyiknek, másinak, kit közel ért málét adott. Nincs inyenec lakoma, mely jobban izlett volna éhünkben, mint a málé.

Kevés idei pihenést is engedtek itt fáradt tagjainknak.

Miután besettedett, egyszerre ismét fegyver közzé fogott 10 ember és elvittek a falu másik szélére egy magánosan álló, lakatlan és egeázu üres paraszt házba,²⁾ mert a mint mondák a papnál nem vagyunk biztonságban; tegnap egy kis csatájok volt a határon a honvédekkel, félt, hogy ezek a falura törnek és „minket“ megölnek!

Hogy bajunk ne essék, „védelmül“ a ház körül hagytak 8 lánecsás őrt, meghagya nekünk, hogyha életünk kedves, ki ne merjünk lépni a házból. Egyszersmind vékony réteg szalmát hintettek a földre fekhelyül.

A fáradtság, a kimerülés csakhamar mindnyájunkat letett a szalmára, melyen a kis szobában alig juott hely valamennyinek.

A nagyobb rész nyomban el is aludt a jéghideg földön és havas szalmán.

A ház mint említém elhagyatva üresen állott és bár a külső, legalább is 24 foku hideg mellett a belső hő-

¹⁾ Kukorica lisztből készült kenyér féle. Az erdélyi oláhok egyik rendes tápláléka.

²⁾ A falu valamelyik csorda pásztorának lakása volt. Mikor eme csoportot a 10 lánecsás oláh a papi telekről kísérte ki, a pap öreg atyja, ki maga is pap volt ekép szóltott a kísérelőkhöz: „Fiaim kérlek bánjatok jól ama szerencsétlen emberokkal, mert ma nekik, holnap nekünk. Sz.

dánus, 21. Barta Endre, 22. Bayer József ezredes, Görgei tábornok (18 évre), 23. Bekonyi Ferdinand hadnagy, Vilmos huszár, (10 évre), 24. Beniczky Lajos ezredes, mozgócsapat parancsnok, 25. Benkő Rudolf őrnagy tábornoknál, 26. Beöthy György alezredes, 27. Berégi Ádám százados, Sándor huszár, 28. Beretvás Péter százados, Császár huszár, 29. Borszeg József ezredes, Miklós huszár, 30. Barcsényi Lénárd ezredes, Koburg huszár, 31. Bezerédi Lajos alezredes, nemzetőr, 32. gr. Béthlen Gergely ezredes, Mátyás huszár, 33. Betlen János őrnagy, térparancsnok, (12 évre), 34. Bidoskuty Ernő őrnagy, Szék, 35. Bilich Tádé százados, 37. ezrednél, 36. Bórsi József őrnagy, 37. Biró Antal követ, szabad, 38. Blaskó Frigyes százados, Váza ezrednél, 39. Bobies János alezredes, 3-ik hadtestnél, 40. Böles Sándor, százados, szekely-huszár, 41. Boemches Ede százados tábornoknál, 42. Bogdánovics Wilebald őrnagy és követ, 43. Bogner százados, pótlovász, 44. Bors Károly százados, Székely huszár, 45. Brandt Károly százados, József huszár, 46. Burián Iván őrnagy Dembinskynél, 47. Bucz Károly százados, utász, 48. Calkada Alfons őrnagy, utász, 49. Csörtány Lajos követ Zalából, 50. Collik Ferdinand, alezredes Dom Miguel ezrednél, 51. Csopo Vilmos ezredes Tolnay nemzetőrknél, 52. Csepregi Vilmos százados, szekeres, 53. Csermelyi (Offenbach) László őrnagy tábornoknál, (16 évre), 54. Csernovics György őrnagy, Sándor huszár, 55. Cserei Ignác ezredes, 6-8. Arad megye főparancsnok, (7 évre), 56. Csipik János őrnagy, 57. Csunku Ignác százados, Sándor huszár, 58. Csutak Kálmán alezredes, mozgó parancsnok, 59. Czápán Mihály őrnagy, Dom Miguel ezrednél, 60. Czápán József százados, Dom Miguel ezrednél, 51. Czillik Ede ezredes, osztálynok, (18 évre), 62. Czintula Antal alezredes, bácsi nemzetőr őrnagy, (16 évre), 63. Czirar József őrnagy hadügymintában, 64. Dallos Sándor őrnagy, 65. Damaskin István őrnagy, 12. huszár ezr., szabad, 66. Damaskin György alezredes, Erdélyben, 67. Damjanich János tábornok, Aradi várparancsnok, (kötélre), 68. Derra Kálmán őrnagy, nem. ör, 69. Desőfy Ártistid tábornok, (golyóra), 70. Desőfy László őrnagy, 3. h. ezr., 72. Desőfy Vincze őrnagy, honvéd zblj., 72. Dilt Antal, 73. Dipolt Ártistid ezredes, osztálynok, (18 évre), 74. Ditrich László százados, 75. Dobay August alezredes, aradi t. parancs., 76. Dobai József alezredes, Erdélyben, (6 évre), 77. Dobiesky Ferdinand százados, Görgei tábornokánál, 78. Dobruczky Viktor százados, 42-ik zászlóalj, 79. Doslern Emil százados, tábornoknál, 80. Driequet Péter ezredes, osztálynok, (16 évre), 81. Driska Farkas őrnagy, főhadkar, 82. Dúfaut Ferdinand százados, Hanóver h., 83. Edényi Lipót százados Klapka és Desseffy tábornokánál, 84. Egervári János őrnagy, kor. parancs. 85. Endes Jozsef őrnagy, Székely 1. ezred, 86. Eperjesi Antal őrnagy, (12 évre), 87. Erdőfy Ferenc őrnagy, 38. z. alj. 88. gr. Eszterházi Mihály százados, Sándor huszár, 89. Farkas Lajos követ, 90. Farkas Ádám százados, erdélyi, (10 évre), 91. Farkasny Mihály százados, szolg. nél., 92. Frédrigoni Camilló őrnagy, Dom Miguel ezrednél, 93. Fejér József százados, Székely huszár, 94. Fejér János százados Székely huszár,

95. Fekete János alezredes, 18. husz. nrz., 96. Feldtrotter Ferenc százados, Ernő gyalogságnál, 97. Ferenczy Albert ezredes, H. u. m. (6 évre), 98. gr. Festetics Ernő őrnagy, nemzetőr, 99. Fiser Vincze százados, Hannover, 100. Fiser Antal százados, Sándor gyalogságnál.
(Folyt. köv.)

VEGYES HIREK.

— A közigazgatás államosítása többször volt érintve a Felső- és alsó magyarországi alkalmával előtte tisztelő polgári hatóságoknak adott válaszokban, közelebbről megint Szilágyi Dezső igazságügyi miniszter emlékezett a tárgyról egy lakomán tartott beszédében s akként nyilatkozott, hogy a közigazgatás államosítása a szétosztott kir. táblák működésének megkezdése után fog megtörténni. Az idő meghatározása, a mint látható nem nagyon szabatos, de nagyobb határozottságot nem is várhatunk oly ügyben, melyhez a törvényhozásnak is több ízben lesz alkalma hozzá szólni. Maga az államosítás ténye azonban annyira bizonyos a miniszter szerint, minthogy az égen csillagok vannak, ezt pedig csakugyan nehéz volna eltagadni.

— Az aradi vértanúk szobrának október 6-án kezdődő települési ünnepélyére a 48-as honvéd-egylet tagjai közül Török Dániel és Garda József vezetése alatt többen fogtak utazni városunkból, az enyedi nők szép koszoruját vivén magukkal.

— Thoroczky István pesti jogász s Thoroczky Sándor t. szentgyörgyi nagy birtokos fia, jelenleg vadász önkéntes e hó 25-én Budapesten melibe lőtte magát, állítólag mivel tisztai vizsgája nem sikerült. A golyó áthatott mellkasa felső részén, de úgy látszik nemesebb részt nem sértett s így kilátás van rá, hogy a pillanatnyi élet-untagságtól elragadott ifjú életben marad.

— Axentye Severu rőpiratában hivatkozott Lukács Béla államtitkára, kinek Zalathán szüleit és testvéreit, — Pogány György hunyadmegyei főispánra, kinek sógoránál gyermekeivel Abrudbányán mentette meg. Így mentett volna meg egy b. Splényit is. Az illetők utalva szeretett rokonai gázós pusztulására, kijelentették, hogy Axentye valótlanul állított. Együttal mi is kijelenthetjük, hogy még nem akadott oly enyedi, ki Csombordon, vagy bárhol is, Axentye 200 darab aranyból segílyt nyert, vagy ezt a segítségnyújtást látta volna. Ez utóbbi tényre vonatkozó felhívásunkat — az igazság kedvéért — ismétljük.

— Honvédség. A városunkban állomásozó honvéd zászlóaljnál f. hó 22-én vette kezdetét a tartalékosoknak az 1888. évi mintájú ismétlő puská (helytelenül manlicher) kezelésében való begyakorlás. Ezen első sorvány 240 főnyi tartalékos, Csájkovszky főhadnagy parancsnoksága alatt egy századba egyesítve, fejenként 14 darab éles tölténnyel ellátva f. hó 26-án d. e. tartotta harcserű czéllövészetét Miriszló közelében. Az egyes tűz-nemek alkalmazása a különböző távolságoknak megfelelően, igen sikerült képet nyújtott. A támadást közvetlenül megelőző gyorstűz pusztító hatása elől nem zárkoz-

mérsékre nem lehet 15—16 foknál többet venni, az mégis türethetőnek tetszett, az álmot azonban, ha egész éjjel át tart vala, minden valószínűség szerént megfagyás, halál követte volna a gyengébb testalkatúknál.

Künn ez alatt „védőink“ azon tanakodtak, mi történjék velünk.

Egyik úgy vélte: legjobb lesz, ha vissza kísérnek Enyedre, ott majd elbánnak velünk.

Másik azzal egészítette ki, hogy a falu határán majd röviden végezhetnek velünk; puska poruk van elég, aztán ott van a lánca is.

A harmadik azt vélte legegyszerűbb eljárás módnak, ha mindjárt itt ránk gyújtják a házat s nem bocsátnak ki belőle. Nagy kár nem lesz, mert a ház ugyanis dűledező.

Ez utóbbi vélemény majdnem általános helyeslésre talált, csak egyik, ki az Enyedre visszaküldést indítványozta, tett némi ellenvetést, hogy mit fog mondani a tiszteletes parintya, ha reggel haza jön?

Mégnyugtatták, hogy az most jól mulat Enyeden, nem jó haza egyhamar.

E beszégetést hallva, menekülés után néztem és felkelve a földről, az ajtón kionsonni készültem. Az ajtó csikorgása magára vonta figyelmüket és egyikök láncaját elém tartva vissza kergetett.

E pillanatban süro fegyverropogás hallatszott le a falu felső végéről százaszoroson vízhangozva és hirtelen fellobbant tűz fénye világította meg a környéket.

Egy csür égett a tetőn.

„Vin kentési!“ (Jönnek az önkéntesek!) kiáltással eszeveszetten elrohannak láncaásaink. Megnyitják a házak ajtai s a lakosság, különösen a nők batyuikkal a falu ellenkező oldán kifelé rohantak a határra.

Ép úgy mint mi tegnap éjjel.
Hodie mihi, cras tibi.

Ilyen a polgárháború átka.
Senki sem törődött többé velünk.

Felköltöttük alvó társainkat s ki siettünk azon irányba, merről a lővés és a magyar szó hangzott. A láng fényénél kivethetők a sugár alakokat a mint egyik házból a másikba mentek.

Csakugyan honvédek valának.
Egy fél század jött Tordáról tuszokul elvinni a falu biráját és esküdjéit.

Hidas ugyanis a korábbi szekely huszárok ugynevezett határőrségéhez tartozott, de eloláhosodott lakói, izgatóság tanácsára megtagadták az engedelmséget a magyar kormányhoz, az osztrákhhoz szítottak és jól felfegyverkezve lévén, megtámadták a jan. 7-én kiküldött honvéd őrzőparat s állítólag többet el is ejtettek a legénységből.

Ezt megtorolni jöttek a mi szerencsés honvédek epen ma, s ha késnek vala, kitudja mi történik velünk. A hidasiak rendes előőrsöket állítottak ki s ezek ideje korán bemenekülve értesítették a falu népét, mire apraja nagyja elmenekült ellenállás nélkül, mielőtt a honvédek valakit kézre kerithettek volna. A bíró mint említém külvőmben is Enyedre ment vala a pappal.

A mint csoportunkat honvédeink egy domb oldalán felfelé közeledni látták azt híve, hogy ellenállás készül, ránk lövöldöztek. „Ne löj!“ hangzott fel részünkről, — magyarok vagyunk, enyediék!

Íde jöjjetek hát! válaszolák és egy néhányan lefelé rohantak hozzánk.

Az első kivel találkoztam Szőcs Adolf korábbi tanultársam és jó barátom volt, a deézi nagy hírű orvosnak Szőcsnek fia.

A derék fiu, a hadjárat későbbi folyamán, ha nem tévedek Piskinél elesett.

(Folyt. köv.)

hatott el senki, a szakadatlan fűlsiketítő ropogás és a golyóknak a cséltárgyba és a körüli záporserű becsapódása maradandó hatást tett a szemlélcére, s e hatás egy háborút képzelve hozzá, borzasztónak mondható. Ezen ismétlő fegyverből kilőtt golyók 4000 lépés távolban lévő erdőbe hatolva képesek galyakat szakítani, sőt majdan füstnélküli löporral kilöve 4—6000 lépésre is hatnak. Az említett gyakorlatnál jelenvolt Krizmanics Vilmos százados zászlóaljparancsnok 11 órákor lefuvatott, mire ezen a higadság és tüzfegyelem tekintetében is tanulságos szép gyakorlat véget ért. Én azt hiszem, hogy a fegyvertechnika ilyen rohamos haladása lesz a legfőbb tényezője egy általános világbéke létrejöttének. Adja Isten!

Antonius

— Ev. lutheránus körlelkési állomás létesített az erdélyi ágostai ev. egyház, melynek feladata a saétszórtan lakó hitorsosokat lelki gondozásban részesíteni. Ez állomás székhelye Balázstalva lesz, s lelkészül dr. hannenheimeri Hann Gyula neveztetett ki.

— Jutalomjáték. A városunkban működő szintársulat egyik elsőrangú énekesnőjének S. Posfay Ellának f. évi október hó 2-án lesz jutalomjátéka a „Koldusdiák“ című nagyhatású és szép zenéjű operettében, egy jutalmazandó tehetsége, mint a választott műdarab szépsége élvezetes estélyre nyújtván kilátást, hisszük, hogy a műélvező közönség tömeges látogatással fog kifejezést adni a jutalmazandó iránt ízzet rokonszenvének.

— Szerencsés borvizes szekely. Mezei János görgeyi borvizes szekely 2000 drb. állítólag Szent László korabeli arany pénzre bukkant Szászrégenben. Nagy részét olesó áron eladogatta, de midőn az utolsó darabok értékesítéséhez akart látni, a rendőrséggel gyűlt meg a baja, mely követeli a találtól az államot megillető harmad részét. Ennek levonásával is módos ember lesz Mezei uramból. Megjegyezzük azonban, hogy Szent László nem veretett aranyokat, tehát későbbi korbeliek lehetnek a talált pénzek.

— Hagymáz. A huzamos szárazság s a talajvíz mély fűyedésének következményeként Nagyenyeden az alhasi hagymáznak néhány esete mutatkozik, melyek eddig eléggé enyhe lefolyásuk, így a többek közt Seimann csendőrfőhadnagy is megkapta a betegséget. Ugyan itt a mult hó vége óta a vörhenyek is mutatkoztak szelidebb esetei.

— Nyilvános számadás. A nagyenyedi sötétáren felállítandó fedett táncz helyiség alapja javára lándori lakos mlts Br. Kemény György ur 5 frtot fizetvén újabban köszönetét nyilvánítja — a rendezőség. Nagyenyeden, 1890. szeptember 27-én.

— A „Pesti Hirlap“ ajándéka előfizetőinek. Példa nélkül áll a magyar hirlapirodalom történetében, a mit a „Pesti Hirlap“ a most következő október-decemberi negyedében nyújtani fog előfizetőinek. Valóban csak az a szintén példánélküli nagy szám teszi lehetővé, melylyel a magyar olvasó közönség e kedvelt lap mellé sorakozott. Honni fog a „Pesti Hirlap“ — mint a szerkesztőség velünk tudatja — a nemzeti színészet száz éves jubileuma alkalmából október hó folyamán Jókai Móról, Theopis kordéja vagy a földön járó csallagok“ cím alatt, felülmúlhatlan humorral és satyrával megírott „két felvonásos színművet“ a magyar színészet első évtizedeiből. Karácsony táján megkezdik Mikszáth Kálmán legújabb művének, egy már kész, de még nevet nem kapott „regényének“ közlését. S ugyancsak december hó folyamán kapja meg a „Pesti Hirlap“ minden előfizetője — az ujonan belépő havonkénti előfizetők is — karácsonyi ajándékul a „Pesti Hirlap naptárát“, egy valóságos díszművet, a leg gazdagabb szépirodalmi és közhasznú tartalommal, mely több mint 400 oldalnyi terjedelemben fog megjelenni s hozni fog legjelesebb írónktól (köztük Jókai és Mikszáth) novellákat, rajzokat, társakat, 40—50 díszes képet, teljes tisztai címért és fővárosi kalauzt, a rendes naptári tudnivalókon kívül. „S ezt még a havi előfizetők is teljesen díjtalanul és bérmentve kapják“: oly kedvezmény, minőt eddigelő napilap nem nyújtott előfizetőinek. (Ezt az ajándékot a lap számonkint való vásárlól azonban nem kapják s a naptárt csak teljes bolti áron (1 frt.) szerezhetik meg.) Ily körülmények közt már főösleges is külön ajánlannak a „Pesti Hirlapot“ t. közönségünk figyelmébe. Előfizetni lehet okt.—decemberre 3 frt. 50 krajval, egy-egy hóra 1 frt. 20 krral, a „Pesti Hirlap“ kiadóhivatalában (Budapest, nádor-utca 7. szám). Mutatványszámokat levelezőlapon nyilvánítt óhajra a kiadóhivatal egész hélig ingyen és bérmentve küld.

— Képes divatúdsítás Bécsből a czime egy terjedelmes és mintegy 400 ábrával ellátott füzetnek, melyet Schein S a Bécsben Bauernmarkt 18 sz. a létező, előnyösen ismert divatruház és a Landskronngasse 1 sz. a levő, híres szőnyegraktár főnöke adott ki az idei ősi és téli időnyre. Ezt az érdekes könyvet, mely a női divatnak és a szőnyegiparnak valóságos kínese bányáját tartalmazza és szép kiállításánál és terjedelménél fogva értéket képvisel — mint bennünket értesítenek — a czég egyszerű írásbeli megkérésre bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. A könyv első czikét egy kitünően szerkesztett idénytudósítás képezi, mely az idén dominálól ősi és téli divattal foglalkozik. Ezt követik a legújabb toilették leírásai a legegyszerűbből a legegázasabbig bámulatos olcsó árakon, divatos női kalapok gazdag választéka, kópönyvek, Tricot-derekak, a női fehérneműk, vászonárak, ágylakarok asztal készletek, fésű fehérnemű, férfi és gyermekruha és azt követi a czégnak Landskronngasse 1 sz. alatti nagy szőnyegraktárának képes árjegyzéke Kitünő minőségű futószőnyegek 29 krtól felebb, lábtörők, ágyszőnyegek, pamlag és fali szőnyegek, nagy szalontakarók és plaidok, chenilla- és Tunis portierek, jata-jabáni és rooco-függönyök csipkefüggönyök, Store, csipke-Vitrage-ok stb. stb. meglepők választékban, gyönyörü kivitelben és bámulatos olcsó árak. Nehéz volna a rendelkezésünkre álló helyene szőnyegraktárt kellőképműltányolni. A szerény viszonyok közt áll itt ép oly könnyen fedezheti szükségletét, mint a dűsgazdag aki egy darab perzsi, vagy sirnairi szőnyegért kész 1000 frtot fizeti. ki tehát, az nézze meg e czég szőnyegraktárát Landskronngasse

1 sz. al
a fent
maz utas
ingyen

N
mint a
házi gé
családot
védi a
derék h
miszerin
tartottak
igen gy
meg ne
dettá te
jűk, a
birta tel
kendők
csak els
honunkt
tósabb e

No
ket tette
kendőve
kísérlete
végig, a
fecskend
Ezen po
parancs
tűzfecske
gyárába
hogy ki
időjárás
vannak
kat 35—
mény!
féle szal
lehetővé
másodpe
pás gépe
gálnak,
hazai ké
a legker
latba vet
nyen ole
nek arai
gyűlösi
van ily
kább, va
gyártmán
más mű
Az
s gyárak
tásával f
vetkezők

Tü
Seltenho
Bő
Tarnóczy
Má
5 frt 90
Sz
1 frt 50
Má
kr, S. 4
Sz
S. 4 frt
Má
frt 60 k
Ké
S, 3 frt
Ke
1 frt 10
Tá
6. frt, T
Du
nóczy 12
fr, S. 8
Ke
W. 340
gekud
szabad
Tarnóczy
K
S. 600
N
720 frt,
frt. Nég
frt, S. 7
V
Tarnóczy

1 sz. alatt, a kinek ez nem áll módjában, küldesse meg magának a fent említett érdekes divuttudósítást, mely a mértéknyelvre is tartalmaz utasítást. A cég, kívánatra szövet- és szőnyegmintákat is küld ingyen

Magyar ipar.

— Irta: Nyáry Elemér gróf. —

Nincs hasznosabb gép a korszerű községi életben mint a jeles tűzfecskendő, mert a míg bármelyik más házi gép rendszeren az egyedül, vagy pedig a voltaképeni családot szolgálja, a jeles tűzfecskendő mindennél inkább védi a községet. Ez kulcsa annak, hogy minden jó, derék honfi teljes szívvel örül annak, ha értesül arról, miszerint hazánkban itt, vagy pedig ott sikerült próbát tartottak, mert a nem jól működő tűzfecskendők már igen gyakorta voltak egyedüli okai rémítő pusztulások meg nem gátolhatásának: tűzvész alkalmával elbizakodtá tette a tüzoltókat a tudat, hogy van tűzfecskendőjük, a mely azonban a méltán követelt szolgáltatást nem bírta teljesíteni. Ez ok miatt leírhatatlanul fontos a fecskendő beszállásánál rendkívül elővigyázottnak lenni s csak elsőrangú gyárból (tudunkkal ilyen csupán egy van honunkban) szereznünk be a korszerű tűzvédelem leghathatósabb eszközét.

Nem rég Kolozsvárt pompásan sikerült kísérleteket tettek a Trencsénytéri park kutja előtt; két tűzfecskendővel, két hydroforral s két „falusi fecskendővel.“ A kísérleteket nagyszámú, előkelő, értelmes közönség nézte végig, a mely valóban el volt ragadtatva az említett tűzfecskendők rendkívül szabatos és biztos működése által. Ezen pompásan sikerült kísérleteken a kolozsvári tüzoltó-parancsnokság több tagja szintén jelen volt, Mind a hat tűzfecskendő Tarnóczy Gusztáv budapesti tűzfecskendőgyárába készült; s így voltaképpen biztosra volt vehető, hogy kitűnően működnek. A kedvezőtlen, nagyon szeles időjárás dacára ezen, szinte elpusztíthatatlan, oly erőre vannak készítve, tűzfecskendők az igen vastag vizsugarakat 35—36 méternyi távolságra lövelték. Nagyszerű eredmény! A tűzfecskendőkön méltán tűnt fel a Tarnóczy-féle szabadalommal ellátott kengyelzár, mely azt teszi lehetővé, hogy a teljesen beiszapodott szelep csak 20 másodperc alatt is alaposan tisztítsák ki. Ezen pompás gépek a melyek honi gyáripárunk méltó díszére szolgálnak, nemcsak jobbaknak bizonyultak be az összes többi hazai készítményeknél, de sőt a főtulmújká kitűnőségre a legkeresettebb külföldi gyártmányokat is. Itt pedig latba vetjük azt, hogy ezen tűzfecskendők ára jelentősen olcsóbb mint más műhelyek gyárak készítményeinek árai, valóban nem tudjuk: Tarnóczy Gusztáv országgyűlési képviselő szakavatottságát, mely által képesítve van ily tökéletes gyártmányt állítani elő, csudáljuk-e inkább, vagy pedig önzetlen hazafiságot, hogy kitűnő gyártmányainak vételárait sokkal olcsóbbra szabta, mint más műhelyek.

Az országban jelenleg működő nagyobb műhelyek, s gyárak, melyek tüzoltószerek készítésével, illetőleg gyártásával foglalkoznak, legutóbbi árjegyzékeik szerint a következők:

Tüzoltó-sisak: Walser 5 frt, Geitner 3 frt 95 kr, Seltenhofer 4 frt 50 kr, Tarnóczy 3 frt 90 kr.

Bőrsapka: W. 1 frt, G. 1 frt 10 kr, S. 1 frt 20 kr, Tarnóczy 1 frt.

Mászóv: W. 7 frt, G. 7 frt, S. 6 frt, Tarnóczy 5 frt 90 kr.

Szivattyúsöv: W. 1 frt 50 kr, G. 1 frt 45 kr, S. 1 frt 50, Tarnóczy 1 frt 35 kr.

Mászóbalta tászkával: W. 4 frt 25 kr, G. 4 frt 20, kr, S. 4 frt 40 kr, Tarnóczy 3 frt.

Szivattyús balta tászkával: W. 3 frt, G. 3 frt 50 kr, S. 4 frt, Tarnóczy 3 frt.

Mászókötél: W. 3 frt 50 kr, G. 3 frt 25 kr, S. 3 frt 60 kr, Tarnóczy 3 frt 10 kr.

Kéthangu jelző: W. 3 frt 50 kr, G. 2 frt 50 kr, S. 3 frt 50 kr, Tarnóczy 2 frt.

Kender tömlő: W. 1 frt 10 kr, G. 1 frt 20 kr, S. 1 frt 10 kr, Tarnóczy 85 kr.

Tömlő-csavarok: W. 5 frt 50 kr, G. 6 frt 50 kr, S. 6 frt, Tarnóczy 5 frt 50 kr.

Dugó-létrák: W. 24 frt, G. 14 frt, S. 30 frt, Tarnóczy 12 frt. Lokomobil-fecskendő: W. 70 frt, G. 70 frt, S. 80 frt, Tarnóczy 60 frt.

Kétkerekű targonca-fecskendő: (szívómű nélkül): W. 340 frt, (csak 92 mm. s így nem szabad a közöseknek vásárolnia) G. 300 frt (csak 80 mm. s így nem szabad a közöseknek vásárolnia) S. 500 frt (100 mm.) Tarnóczy (100 mm.) 300 frt (szívóművel)

Kétkerekű mozdony-fecskendő: W. 600 frt, 675 frt S. 600 frt, Tarnóczy 500 frt,

Négykerekű nagy falusi-fecskendő: (2 ülésel) W. 720 frt, G. 800 frt, S. 675 frt, Tarnóczy (4 ülésel) 600 frt. Négykerekű „városi“ fecskendő: W. 800 frt, G. 800 frt, S. 725 frt, Tarnóczy 700 frt.

Vizhordó koci: W. 280 frt, G. 250 frt S. 250 frt Tarnóczy 220 frt.

Ezen összehasonlító táblázatból kézzelfoghatólag bizonyítja, hogy a mindenütt legjobbnak bizonyult Tarnóczy-féle gyártmányok egyúttal a legolcsóbbak. Persze! az szintén kitűnik ezen összehasonlító táblázatból, hogy amíg a Tarnóczy-féle gyár nem létezett, ilyenemű bevásárlásoknál a vevőket ugyancsak legyetlenül sarcolták meg

CSARNOK.

Első kalandom.

[Humoreszk.]

Irta: Ernst Baron Wolzogen.
Fordította: Lengyel György.
(2. Folyt.)

Károly Ferdinánd kiment nejével értekezni a vendég látás felől, a nélkül azonban, hogy mondtam volna neki, hogy értem maguknak a legkisebb alkalmatlanságot is szerezzék.

— Önnek — kedves báró — meg kell a mi mindennapi menünkkel elégednie. Ugy három, vagy legfeljebb négy fogás s rá egy pohárka rajnai, ez minden, mit egy szegény művész magának megengedhet.

— Na ez mégis csak megy valahogy, — gondoltam. Barátom alig távozott, midőn egy ajtó ismét félnyit fel s egy idétlen leányka, valószínűleg hátulról kapott hatalmas lökés folytán, becuppant a szobába. A szerencsétlen flótás tátott szájával rám meresztette szemeit rémséges bambán mosolygott magában, aztán ideges, de végzetlenül ügyetlen, kapkodással a fent nevezett ruha és fehérenemű darabokat egy kosárba hajigálva előbb a kosarat s aztán magát telepítette ki az ajtón.

Most egyedül maradtam, s így egy jó hosszú idő telt el, volt alkalmam bőven pokoli étvágyaimra gondolni. Ha lett volna egy darab kenyérem, megettem volna nyersen egy arany halat.

Végre Károly Ferdinánd ismét belépett méltóság-teljesen vezetve karján nejét. Ez roppant szeretetre méltó jelenség volt. Nagy elégtétel volt nekem az első pillanatnál felfedezni azt, hogy Müller Mimi asszony tán egy-két évvel idősebb, mint én, mindenesetre azonban egy oly ábrándos, hajlékony szívű és ibolyakék szemű, mint én magam, és ez a tudat dagasztotta keblem s vitt annyira hogy a piezi asszonyka elébe egy perfekt gavalér könnyed biztonsággal merjek lépni.

— Engedd meg, drága angyalkám — hogy kedves barátomat W. báró urat bemutassam. Báró ur — Mimi.

Hála Istennek, most nem öszvér, hanem báró volt a nevem. Könnyebben lélekzeltem s legigézőbb meghajlással így szóltam:

— Nagyságos asszonyom, el vagyok ragadtatva a szerencsés véletlen által, mely részemre ily kellemes ismeretséget szerzett.

Ez bizonyosan igen csinosan volt kifejezve és a felletti örömben vörös lettem. Egy második meghajlással megragadtam az imént megmosott, husos kis kezét és a szokottól egy nauceal erősebb csókot nyomtam rá. A kezecské kellemesen illatozott az olcsó mandulaszappantól.

Az üde kis szöszke még valószínűleg soha sem volt „nagyságos asszonyom“nak szólítva, sem a kézesókhoz nem szokott hozzá, mert még vörösebb lett, mint én és akadozó nyelvével szerényen ejtette ki:

— Igen kedves báró ur, én is nagyon örvendek!

Müller Károly Ferdinánd szelleműs dialógunkhoz ünnepélye arcot vágott és elkezdte a szokás szerinti mentegődzést, hogy az ő igen tisztelt vendégének a kis diner-re való előkészítés által alkalmatlanságot szerettek. De a lakás szűk volta miatt ezt az egy valamire-való szobát használják drawing-room, dining-room és study gyanánt.

Erre mindjárt megjelent az idétlen vigyorgó leányka is, hogy megterítse az asztalt. Igyekeztem, gyomrom mérges korrogása dacára, valami mulattató társalgást folytatni, de alig említésre méltó eredménnyel, mert a jó Mrs Mimi egyáltalában nem figyelt oda, hanem fél-szemmel mindig az idétlen leányka forgolódását nézte, s minden második percében felugrott nekje segíteni. Az asszonyka nyugtalansága láthatólag nyugtalanította a férjet is, mert ez is valószínűleg önkívületben levén, tíz másodpercig nem tudott ugyanazon helyen maradni.

Egyszer midőn a kicsi asszony kirohant a gyanús hangzó csörömpölés okát megtudni, Károly Ferdinánd megvallotta, hogy valamely sajtósági körülmény miatt éppen most kellett kitűnő szakácsnőjüket elbocsátaniok, s az új csak annyit tud, mennyit a többiek elfelejtettek; így az ő „csukros asszonykájának“ kell mindent csinálni.

Végre megjelent a leves. Maga Müllerné asszony hozta be, azt adván okul, hogy az idétlen szörnyszülött a leveses tállal bizonyosan keresztül botlanék a kűszöbön.

„Mahlzeit!“ kívántuk egymásnak. — Ah ezután a valódi német üdvözlés után bizonyosan valódi, német levest fog adni! Oh, hogy epadtam az első kanál után — bár csak ne lenne tej leves nuddival, melyet Dammelbock Amáliánál oly szívemből megtanultam gyűlölni! De nem!

valami sötét folyadék volt — szentséges szent Flórián Égetett, mint a pokoli tűz. Igazi angol természetem volt semmi békétlenség sem vett rajtam erőt, hanem ez az ördögi folyadék égetett, mintha választó vízzel lett volna fűszerezve. Egy oldalpillantást tettem a szeretőre méltó háziasszonykára — ő is elhuzta gyönyörű szájacskáját s kék szeméi szokatlanul fényesen lángoltak. Ellenben a háziur halálmegevetéssel kalányozta be ezen anyagot s megpróbálta félig elszenesedett torkából egy, „Ah, izlik“ — et kicsalni.

— „Valódi angol!“ erősítém, bizalmasan köhintve. „Ugy látszik, hogy nagyságos asszonyom, kitűnően behatolt a brit konyhatudomány titkaiba.“

— „En? Ó, nem, Báró ur — mi mindent az ordinaryból hoztatunk a szegletéről,“ szolt az ártatlanság, ki nem tudott föllenteni és batiszt zsebkendőjét szeméhez emelte.

— „Szabad lesz talán egy pohár vizet kérnem?“ nyögök.

— „Vizet?“ kiált Károly Ferdinánd megbotrátkozva. „De kedves barátom, csak nem fog minket meggazdagítani? Valódi régi medocot fogunk felhozni — azt kell önnek megköstölölnie.“ Felugrott és a mellékszobába sietett a hol hallottuk mindjárt a mint az üveg nyakáról levarkarta a szurkot.

— „Hogy ha az fog a báró urnak izleni,“ mondá a kis hazánkbeli asszonyka a legszeregetre-méltóbb mosolyával. „Férjem csak ép az imént hozta a boltból.“

— „Kegyetek valóban sok alkalmatlanságot csinálnak értem.“

E közben Károly Ferdinánd ismét belépett, diadalal emelte magasra az üveget mondván:

— Csupán csak ilyen kedves vendégért! Ezen nemes szállóléből Marguis of Londonderry egyszer nekem 50 butelliat adott azért, hogy soiréján egy solot játsztam — természetesen 10 font sterling kíséretében“. Feleségének intésképen komolyan vágott szemével s a kis vétkes gondtellen nézett fére.

Aztán töltött, s mi kocczintánk drága hazánk javára.

— „Ah!“ szolt csetentve nyelvével.

— „Ah!“ mondtam én is utánna, miközben borzongás futott tagjaimon keresztül. Ez a bámulatra méltó vegytani produktum egykor bizonyosan hosszabb ideig bor közelében állott és ezáltal magának valamely szagot szerzett, de aztán egyébképen kártékony rovarok pusztítására igen sikeresen volna használható.

— „Igen, ilyen bort nem minden nap iszik az ember mi, kedves Baró?“

— „Nem, hála Istennek! Ugy szaladt ki a számon, hogy nem akadályozhattam meg.“

— „Hála Istennek?“

— „Igen, mert . . . mert különben az ember nagyon hozza szokna!“

— „Ah — brillans! — hahaha!“ és ismét töltött.

— „Mit gondol, Báró ur, milyen hosszasan fog Angliában maradni?“ elegendett csinosan a társaságba Mrs. Mimi.

— „Holnap haza utazom.“

— „Holnap? Ah, mit beszél, Báró ur! — Én is akkor megyek.“

— „Ön, asszonyom? kiálték egész elbámulva . . . És kedves férje nélkül?“

— „Igen, lássa csak,“ szolt közbe a nagy Károly Ferdinánd „egy ilyen művészi cigány élet nem mindekinnek kedves. Az én kedves feleségem itt magát nagyon elhagyatva érzi, különösen mivel a nyelvtel nem igen tud boldogulni. Engem meg a kötelesség haszántól elsőlít — elgondolhatja hát, mennyire vágyik szegényke Hinterpomeránba.“

Az én feleségecském, az én kis szívem, ugyanis Hinterpomeránból való. Zajos mulatságokból, toilettekből s ilyesmikből nem sokat csinál, ép ezért nagyon egyszerűen öltözködik a jó lélek.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Hogyan szelöztessük az istállókat?

(Folytatás.)

A szelöztetés második módja, midőn egyenesen felfelé, kéményeken vezetjük el a levegőt; ez mindenképen észszerűbb és fügyélyes szelöztetésnek mondjuk.

Deszkából négyszögletes, kőmennyhez hasonló csövet csináltatunk, ennek alsó vége a padlásba vágott négyszögű lyukon lenyulik az istállóba, a padlásdeszkán alul csak 2—3 cm.-rel; felső vége kimagy a fedélre, lehetőleg a gerincozen s azon felül ér 60—70 cm.-rel.

Könnyű belátni, hogy e csőven felfelé csak úgy törekszik a levegő és a gőz, ha utközben le nem hűl, az egyszerű deszacsövet pedig a padláson felül lévő hideg lehitén, a levegő nem emelkednek fölfelé a gőz az eső oldalára szállana s visszacseregna az istállóba a csövet pedig elkorhasztaná. Ezért ilyet nem is szabad csinálni, hanem a kéménynek kettős deszkafala legyen, ezek között pedig 6 cm. üresség, melyet apró szecskával kell kitömni.

Az ilyen vastag falu kémény a legnagyobb hidegben sem hűl le s kötelességét teljesíti, a levegőt gyorsan vezeti ki az istállóból.

Hogy pedig a szelöztetés szabályozni lehessen, — mert néha tulságos lenne és az istállóból oly sok meleg levegő tolna ki, hogy

Szerke Nag A KIAD lap szel közlem. Kial Wokál já az előz bérmen Kéziratok

e miatt hideg lenne ott, — alulról a cső alá sarkon forgó, deszka esapajítócska készítették, melyet sinórral egészen is be lehet húzni

A kéménynek felül, deszkából vagy bádógból tetőt kell csinálni, hogy az eső bele ne essék és a levegő ne a tetőjén menjen ki, hanem mind a négy oldalán négyszögű kivágott lyukakon át

A kémény oldaldeszkáját a belső részen simára kell gyalolni, ezenkívül ezülszerű kívül-belül bekátrányozni, hogy a mikévs nedvesség rácsapodik, az ellen is védve legyen.

Az ilyen kémények legczélsezerűbben az istálló középtáján fölött állíttatnak fel, hogy a mi légvonatot csinálnak, az se érje az álla tokat továbbá azért is, hogy a padlástéren belül emelkedhesenek a gerincezig.

Nem ezülszerű azonban ajtó irányában helyezni, mert azokon keresztül bejön a hideg s lehűtven a levegőt, nem törekszik felfelé.

A kémények jobban működnek, ha nem nagy üregűek, hanem inkább többet, de keskenyebbet készítettünk; legczélsezerűbb, a melynek belső világa 23 cm. kvadrátban, hogy négy szál 26 cm. széles deszkából kitalik a belső cső, erre 150 cm. távolságban körül, 6 cm vastag lécezet szegezünk s arra borítjuk a külső deszkázatot: így a kémény külső szélesség 41—43 cm. A belső és külső deszkázatok között könnyen meg lehet tölteni szeszkával.

Ilyen kéményből löstállóban 40 darabra, szarvas marha-istállóban 8 darabra számíthatunk egyet; ugyanolyan területű juhistállóban öb kell, sertésólban pedig kevesebb.

Gazdasági vegyesek.

* Mi módon láthatjuk el a konyhát egész télen salátával? Különböző saláta-fajták vannak, melyeket a kertész téli használatra tenyészthet. Ilyen a téli endiviá, a mezei saláta, nagy galamb begy, a cicoria, a metélő és a fejes saláta.

ezében homokba, vagy földben rakjuk. A kinek sok ezikóriája van a pinézében külön ágyát csinálhat számára úgy, hogy vékony rétegben földet terít a fal mellé félkörben s miután erre egy sor gyökert rakott, ezt földdel betakarja. Erre ismét egy sor gyökert rak, de két-három centiméterrel beljebb, mit mindaddig ismétel, míg a gyökerek a falat nem érik. Ily módon nagyon sok gyökert elrakni Mersékelt melegben és nedvességben a gyökerek 3—4 hét múlva szép sárga leveleket fejlesztenek, melyek miután 3—4 ujjnyira nőttek levágjuk és felhasználjuk.

* Téli fejes saláta termesztése. A téli fejes salátának leginkább három fajtája ismeretes. u. m.: a barna, a sárga és a márványozott. E három fajta közül a barna fejes saláta az mely a legtöbb helyen jól diszlik, a telet kevés gondozás mellett is jól kiállja; kemény tömött fejeket alkot, melyek nem épen gyorsan indulnak magba, szóval több oly előnyös tulajdonsággal bír, melyek termesztését első sorban ajánlatossá teszik.

Az arverési hirdetés. A nagyenyedi kir. járásbírósi hatóság által Petrutzin Nicolainak, Sarlea George elleni végrehajtási ügyében végrehajtható kérelmére a végrehajtási árverés 35 frt tökéltetés, és ennek 1889. évi május hó 11 napjától járó 6% kamatai, 6 frt 90 kr. perbeli, 15 frt 54 kr. végrehajtási már megállapított valamint jelenlegi 6 frt 50 kr. és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szvenedő Sarlea Georgnak a csufud 34. sz. tjkben A + I. 5. 9—11. 13. 20. 21. 24. 26 27. 29. rsz. a. ingatlanaira 766 frt megállapított kikiáltási árban elrendelte.

palántaágyon yszamaradtakat ugyancsak így védjük, hogy tavasszal ismét pótolhassuk a télen netalan kipusztultakat. — Tavasszal egy borus napon eltávolítjuk a takarót és nyolcz-tíz nap után erősen felhígított trágyalével megöntözzük: midőn ezt a föld elnyelte és eléggé megszikkadt, megkapáljuk az ágyakat úgy, hogy a barázdába huzunk a felhalmozott földből annyit, a mennyit lehet; vigyázva arra, hogy az egyes tövek szivébe föld ne hulljon.

Felelős szerkesztőség: Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN. Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Schwarze, weisse und farbige Seiden-Damaste von fl. 1.40 bis fl. 7.75 per Meter 18Qual versendet porto- und zollfrei das Fabrik Depot G Henneberg (k. u. k. Hofleif.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto

Hirdetmény. A maros-ujvári ev. ref. egyház koreszmáját 1891—1893. év végéig haszonbérbe adja. Kikiáltási ár évi 80 frt. Az írásbeli zárt ajánlatok október hó 20-ig előírozothoz küldendők, kinnél a feltételek megtudhatók. A szabad választás jogát az egyház fenntartja magának. Ha 3 írásban ajánlkozó nem lesz, nyilvános szóbeli árverés tartatik a helyszínén november 2-án délután 3 órakor. Marosujvár, 1890. szeptember 16. Jancsó Lajos, ev. ref. lelkész.

PESTI HIRLAP. Legelterjedtebb, legkedveltebb és amellelt legolcsóbb magyar napilap. Komáromtól és pártoktól független, demokratikus irányu politikai napilap. Szabadelviség és függetlenség minden irányban: ez a jelszó, melyhez hi maradt, immár 12-ik éve, mindig; s hi maradt ezenül is. Kézkeveltség tekintetében velélytárs nélkül áll, és kétségtelemül a legbővebb és változatosabb tartalmu az összes napilapok közt. Zenemellékleteket egyedül a Pesti Hirlap ad előfizetőknek. Összes előfizetőknek karácsonyi ajándéku egy fényesen kiállított nagy képes naptárt ad 1891. évről. Előfizetési árak: Egész évre 14 frt. Fél évre 7 frt. Negyedévre 3 frt 50 kr. Egy hóra 1 frt 20 kr. Egyes szárn ára Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr. Összekevesztések kikerülése végett esakis PESTI HIRLAP irandó cím gyanánt.

Arverési hirdetés. A nagyenyedi kir. járásbírósi hatóság által Petrutzin Nicolainak, Sarlea George elleni végrehajtási ügyében végrehajtható kérelmére a végrehajtási árverés 35 frt tökéltetés, és ennek 1889. évi május hó 11 napjától járó 6% kamatai, 6 frt 90 kr. perbeli, 15 frt 54 kr. végrehajtási már megállapított valamint jelenlegi 6 frt 50 kr. és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szvenedő Sarlea Georgnak a csufud 34. sz. tjkben A + I. 5. 9—11. 13. 20. 21. 24. 26 27. 29. rsz. a. ingatlanaira 766 frt megállapított kikiáltási árban elrendelte.

Arverési hirdetés. A nagyenyedi kir. járásbírósi hatóság által Petrutzin Nicolainak, Sarlea George elleni végrehajtási ügyében végrehajtható kérelmére a végrehajtási árverés 35 frt tökéltetés, és ennek 1889. évi május hó 11 napjától járó 6% kamatai, 6 frt 90 kr. perbeli, 15 frt 54 kr. végrehajtási már megállapított valamint jelenlegi 6 frt 50 kr. és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szvenedő Sarlea Georgnak a csufud 34. sz. tjkben A + I. 5. 9—11. 13. 20. 21. 24. 26 27. 29. rsz. a. ingatlanaira 766 frt megállapított kikiáltási árban elrendelte.

Az ors képviselétől törvényhatós védség. szöve dalom az i e napon azo dicstelen ha szereztek a zetünknek. Aulich Arisztid, Kis grf. Leining Pöltenberg grf. Vécsey nyel fognak A virágözön szobrukat, a kegyelet a költök dic séde, s a tanuságot t el soha azol és meghalni ezeren azon honvédség n tizedeli meg mégis, hála közölök, kik ségének, s k harcz ama fe uj, meg uj s fejleszteni Alsófeh az oktober Emlék A pillar meg egymást mentünk a fa jelentés érkez sincs a falub Megind jegyeznem, h nem volt kiaz Bályoni pár óráig. A vajon nem ve szemérmes k 190. évi október hó 18. napjának délelőtti 10 órakor Karácsonfalva községében fog megtartani. Arverezni szándékozók végrehajtható kivételével tartoznak az ingatlan becsárának 10% készpénzben vagy óvadékképes érték papirban letenni. Vevő köteles a vételárt az árverés jogerőre válta után 3 egyenlő részben 30 60 és 90 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt a nagyenyedi kir. járásbírósnál, mint bírói letéti pénztárnál lefizetni. A banatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. Az arverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbírósnál, mint tekkönyvi hatóságnál és Karácsonfalvaközség előljároságánál tekinthetők meg. A kir. járásbírósi hatóság. Nagyenyed, 1890. április 22. Vinczenti, kir. aljbíró.